

Årsager til merforbrug på det specialiserede socialområde

Budgetopfølgning I på HSP viser for de to store aktivitetsområder et forventet merforbrug på 19,9 mio. kr. i 2022. Det består af et merforbrug på 15 mio.kr. på aktivitetsområdet Voksne med særlige behov og et merforbrug på 4,9 mio. kr. på aktivitetsområdet Børn og unge med særlige behov. Der tilføres på Budgetopfølgning I ca. 6,6 mio. kr. til voksenområdet fra restafregningen vedr. 2021 vedr. refusion for Særligt dyre enkeltssager (SDE). Herefter udgør det samlede forventede merforbrug i 2022 ca. 13,3 mio. kr.

Børneområdet har de seneste 3-4 år været udfordret med merforbrug i regnskabet, mens voksenområdet endte næsten i balance i regnskab 2021. Nedenfor gennemgås først årsagerne på børneområdet og dernæst årsagerne på voksenområdet, idet der fokuseres på udgiftsudviklingen fra 2021 til 2022.

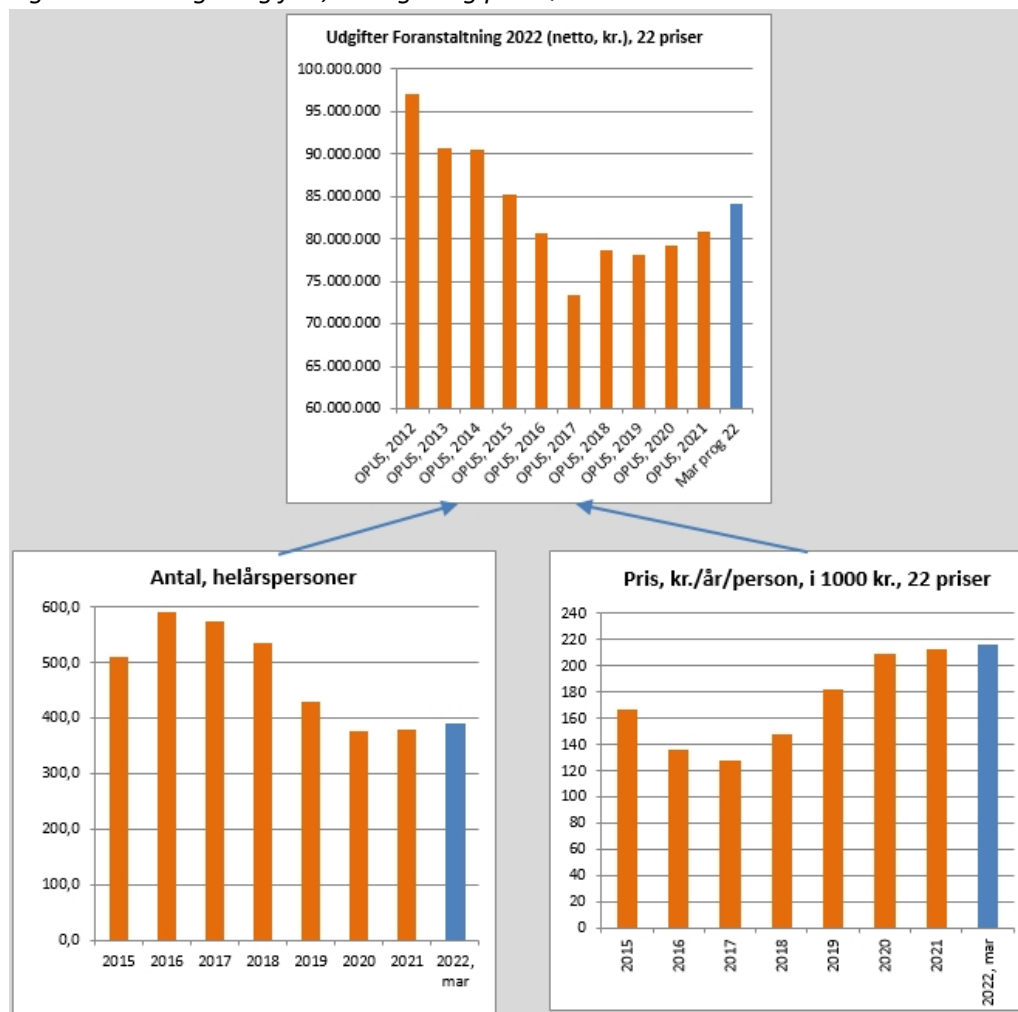
Center for Børn og Voksne vil til brug for drøftelsen af budgetopfølgning I i udvalget for Handicap, Social og Psykiatri udarbejde en handleplan for, hvordan udgifterne kan reduceres på kort og lang sigt.

2. Børn og unge med særlige behov

Dette område består af udgifter til Børnemyndighedsområdet, Furesø Familiehus og CBVs Stabs- og støttefunktion. Det er alene Børnemyndighedsområdet der belyses her, da det er her udfordringen er.

Udgifterne på børnemyndighedsområdet har udviklet sig som vist i øverste del af figur 1. Faldet fra 2012 til 2017, hvorefter de er steget frem til i dag, hvor udgifterne er 84,1 mio. kr.

Figur 1 Udvikling i udgifter, mængde og pris børneområdet

Der er to faktorer, som kan påvirke udgifterne, og det er udviklingen i mængden af borgere, der købes hjælp til og udviklingen i enhedsprisen for den hjælp der købes. De to nederste figurer viser udviklingen i mængden og i prisen. Det er tydeligt, at udgiftsstigningen fra 2018 til i dag alene skyldes stigende priser per år per person (216.000 kr./år/helårsperson i 2022). Hvorimod aktiviteten i helårspersoner samlet set er faldet og stabiliseret i perioden med stigende udgifter.

Fra 2018 til 2020 er det især udgifter til foranstaltninger og ydelser til børn og unge med handicaps, der er steget (såsom udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste til forældre). Fra 2020 til 2022 er det især fire dyre døgninstitutionsanbringelser og en sikret døgninstitutionsanbringelse, der udfordrer budgettet.

Med den nyeste udgiftsprognose er der en stigning på 4,8 mio. kr. i udgifterne fra regnskab 2021 til 2022 (fra 79,4 til 84,1 mio.kr.). De primære årsager til stigningen er:

- **Anbringelser:** +3,7 mio.kr. stigning
- **Forebyggende:** +1,5 mio. kr. stigning
- **Ydelser og aflastning til familier m. børn med handicaps:** Balance
- **Øvrige:** -0,4 mio. kr. fald

Det er de dyre **anbringelser**, der er steget fra 2021 til 2022, idet +1,8 mio. kr. er på opholdssteder, +0,7 mio.kr. døgninstitutioner og +2,2 mio.kr. er på sikrede og delvist sikrede døgninstitutioner, hvor det er Ungdomskriminalitetsnævnet der har truffet afgørelsen. Samtidig er anbringelser på de mindre dyre plejefamilier faldet 1 mio. kr.

Udgifter til køb af **forebyggende** foranstaltninger er steget med 1,5 mio.kr. i 2022. Det er sammensat af 2,7 mio. kr. stigninger i forebyggende døgnophold, familiebehandling og kontaktperson (+1,2, +1,1, +0,4) samt et fald på -0,9 mio. kr. til køb af eksterne skole-/dagbehandlingstilbud.

På området med **ydelser der udbetales til familier med børn med handicaps** er det lykkedes at reducere udgifterne fra 2021 til 2022. Udgifterne til udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste til familier, der går hjemme og passer barnet i eget hjem, udbetaling af merudgifter samt dækning af udgifter til hjemmetræning er samlet faldet 1,3 mio. kr. Men samtidig er udgifterne til aflastning af disse familier, hvor der er aflastning på institution eller i eget hjem steget 1,4 mio. kr. Samlet en uændret udgift her.

Generelle bemærkninger

Det er en grundlæggende faglig tilgang på området, at der arbejdes forebyggende for at undgå anbringelser. Det er som oftest bedst for barnet at forblive i familien, ligesom det, ikke mindst på den lange bane, er en god økonomisk investering. Ved hjælp af en højintensiv forbyggende indsats i familierne i form af familiebehandling og ophold på mor/barn-institution, er det således lykkedes at undgå mindst én anbringelse.

På børneområdet opleves dog, at en stor del af de nyanbragte børn og unge er meget udfordrede med komplekse problematikker. De kan derfor ikke rummes f.eks. i en forstærket plejefamilie, men har brug for en mere intensiv indsats på et opholdssted eller en institution, herunder sikrede institutioner. En andel af disse unge har så komplekse problemstillinger, at det er svært at finde institutioner, der vil modtage dem, hvilket gør prisforhandlingen i disse sager meget begrænset. Aktuelt har vi 3 unge, der koster mellem 2,7 og 3,7 mio. årligt, ligesom vi har flere søskendeanbringelser. Disse børn udløser alle en særlig stor refusion under regler om Særlig Dyre Enkeltsager, SDE.

Dertil kommer, at der for børneområdet ses, at flere børn og unge får psykiatriske diagnoser som ADHD og autisme, ligesom der også ses flere børn med angst. Det øger behovet for både familiebehandling og støttekontaktpersoner. Familiehuset har ikke været i stand imødegå den stigende efterspørgsel, hvorfor det har været nødvendigt at købe disse opgaver eksternt.

Samlet set ses der en stigning i antallet af sager på børneområdet, der koster mere en 2 mio. kr. årligt, og som dermed også medfører øget statsrefusion for særligt dyre enkeltsager, se også afsnit 5.

3. Voksne med særlige behov

Det forventede merforbrug er 15 mio. kr. i 2022. Det skyldes dels en stigning i udgifterne på 11 mio.kr. fra 2021 til 2022 (fra 230 til 241 mio.kr.). Hertil kommer, at vedtagne besparelser for 4 mio. kr. ikke har kunne udmøntes med den forventede effekt, hvilket er forklaret nærmere i afsnit 4.

De primære årsager til udgiftsstigningen på 11 mio.kr. er:

- **BPA:** +4,7 mio.kr. stigning
- **Botilbud:** +5,4 mio. kr. stigning
- **STU:** +2,9 kr. stigning
- **Øvrige:** -2,0 mio.kr. fald

Udgifterne til Borgerstyret Personlig Assistance (**BPA**) stiger 4,7 mio. kr. fra 2021 til 2022, men der har også været en stor stigning fra 2020-21, og således er udgifterne til BPA steget med 8 mio. kr. fra 2020 til 2022. Dette efter en periode fra 2016-2020, hvor udgifterne har ligget stabilt. Den samlede stigning på 8 mio.kr. over de 2 år skyldes, at antallet borgere er steget med +4,6 helårspersoner i samme periode. En BPA-ordning koster i gennemsnit 1,5 mio. kr./år/borger. Grunden til at udgiftsstigningen er større i 2022 end i 2021 på trods af, at tilvæksten primært kom i 2021 (+3,2 helårspersoner) kan formentlig tilskrives som en konsekvens af Covid-19; en del borgere, som var i særlig risikogruppe, udnyttede derfor kun deres bevilling i mindre omfang. I 2022 forventes alle borgere igen at udnytte deres bevillinger fuldt ud til en gennemsnitsudgift på 1,5 mio. kr.

Udgifterne til **Botilbud** stiger 5,4 mio. kr. Antallet af borgere falder med 4,6 helårspersoner i samme periode, men den gennemsnitlige enhedspris stiger med ca. 55.000 kr./år/borger. Den stigende enhedspris skyldes, at andelen borgere der får længerevarende botilbud er steget ud af den samlede mængde botilbud. De længerevarende botilbud er dyrere (1,2 mio. kr. pr. år) end de midlertidige botilbud (0,9 mio.kr. pr år), og derfor øger de den gennemsnitlige årsudgift per borger.

Andelen af borgere med meget komplekse problemstillinger, der har et dyrt botilbud har været stigende de sidste år. I 2018 havde vi 12 borgere med et udgifter over 2 mio. kr. I 2022 har vi 26 borgere. Denne stigning ses ikke blot i Furesø, men er en landstendens. De høje udgifter skyldes, at disse borgeres udfordringer er så komplekse, at de kræver en vedvarende intensiv og massiv pædagogisk indsats. En indsats der afspejler sig i en høj takst. Disse borgeres problemstillinger gør, at det kan være svært at finde botilbud, der vil modtage dem, hvilket gør prisforhandlingen med leverandøren meget begrænset. Hertil kommer, at hvis borgerens situation forværres kan tilbuddet kræve en særtakst i en kortere eller længere periode. Dette bevilliges dog alene efter en grundig dokumentation og med hyppig opfølgning.

Udgifterne til Særlig Tilrettelagt Uddannelsesforløb (**STU**) stiger med 2,9 mio. kr. Det skyldes både en stigning i antallet af STU og i den gennemsnitlige enhedspris. Antallet af borgere med STU-forløb stiger med 4,1 helårspersoner fra 2021 til 2022. Et STU-forløb varer 3 år, og der vil derfor være helårskonsekvens af en bevilling i 3 år efter bevillingstidspunktet. De seneste år er det sket en stigning i antallet af STU-bevillinger, idet der er bevilget 12 forløb med opstart i 2019, 14 forløb med opstart i 2020 og 19 forløb med opstart i 2021. Den gennemsnitlige enhedspris per år er steget fra 318.000 kr. i 2021 til 355.000 kr. i 2022. Den stigende andel borgere med komplekse problematikker kommer således også til udtryk i STU-bevillingerne. I

efteråret 2021 er der bevilget 2 x STU-forløb til 915.000 kr./år, som først har fået helårseffekt i 2022, og dermed påvirker den gennemsnitlige pris i 2022 markant.

På området har vi set en stigning i antallet af unge anbragte med en psykisk funktionsnedsættelse, der ved det 18. år har behov for både botilbud og f.eks. STU, ligesom andelen af borgere med en kombination af funktionsnedsættelser, der medfører meget dyre indsatser, er stigende.

4. Tidligere års budgetvedtagelser på voksne med særlige behov

Der er i forbindelse med Budgetvedtagelserne 2020 og 2021, vedtaget reduktionsforslag med stigende profiler på voksenområdet. Der er således besluttet større budgetreduktion i 2022 end i 2021, som har vist sig svær at realisere. Reduktionerne på 2,5 mio. kr. i 2021 stiger til en reduktion på 6,5 mio. kr. i 2022. Budgettet er derfor 4,0 mio. kr. lavere i 2022 end i 2021.

Især budgetforslaget om billige boformer og forslaget om perspektiver i en ældrestrategi har vist sig at være svære at implementere. En del af forklaringen er, at hjemtagelse af botilbud til egne botilbud frem for eksterne har været svær at indfri, fordi borgernes funktionsnedsættelser har vist sig at være for svære og komplekse til at være omfattet af målgruppen for Furesøs egne botilbud. Det har således vist sig vanskeligt at besætte alle pladser i de nye botilbud, og det vil derfor indgå i handleplanen, hvordan det rette match mellem målgrupper og egne botilbud sikres. Der vil medio 2022 blive udarbejdet en analyse af botilbudsviften set i forhold til det aktuelle behov med henblik på at se på evt. fremtidig tilpasning af tilbudsviften.

Dertil kommer, at budgettet for 2022 på voksenområdet fik tilført en teknisk korrektion på 1,4 mio. kr. til udgifter i forbindelse med "tilgangen af nye 18 årige". Men det har vist sig, at de konkrete foranstaltninger for disse unge kommer til at koste ca. 5,3 mio. kr. i 2022. Det skyldes en for optimistisk prognose på nogle områder. For eksempel er 1 borger kommet i eksternt botilbud frem for eget botilbud (+1,2 mio. Kr.) og en anden borgers STU blevet væsentligt dyrere end forudsat (+0,8 mio.kr).

5. Statsrefusion for særligt dyre enkeltsager (SDE)

På særligt dyre sager hvor udgifterne årligt samlet overstiger hhv. 830.000, 1.630.000 og 2.050.000 kr., kan der opnås statslig refusion for hhv. 25, 50 og 75 pct. af udgifterne over de fastsatte refusionssatser. Refusionssatser og takster er ændret væsentligt fra 2020 til 2021, således at der særligt på voksenområdet nu kan hjemtages mere refusion og ved lavere beløbsgrænser end tidligere.

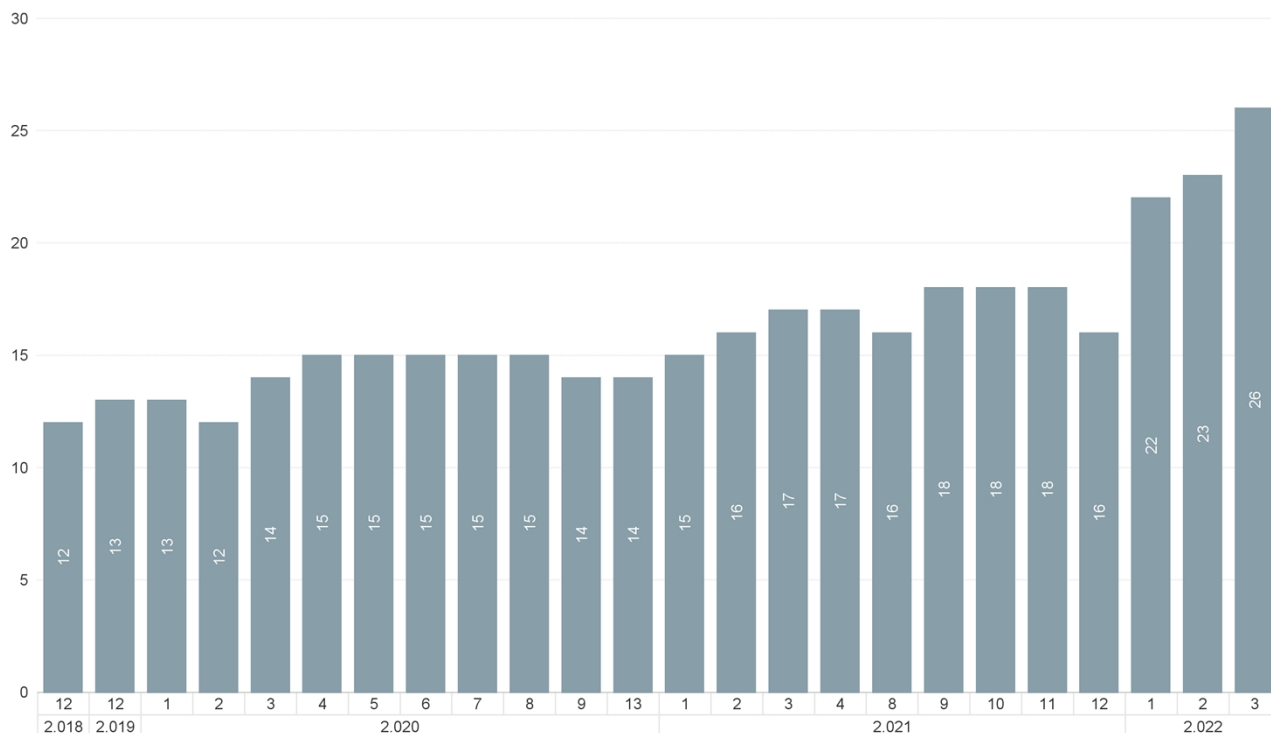
Tabel 1. Refusionsgrænser i 2020 og 2021.

2020	Beløbsinterval - i hele kr.	Refusions-andel i pct.	Kommunen betaler i pct.
0 - 18 år	0 - 830.000 kr.	0 pct.	100 pct.
	830.000 - 1.629.999 kr.	25 pct.	75 pct.
	1.630.000 kr. og derover	50 pct.	50 pct.
18-67 år	0 - 1.090.000 kr.	0 pct.	100 pct.
	1.090.000 - 2.049.999 kr.	25 pct.	75 pct.
	2.050.000 kr. og derover	50 pct.	50 pct.
2021	Beløbsinterval - i hele kr.	Refusions-andel i pct.	Kommunen betaler i pct.
0 - 67 år	0 - 830.000 kr.	0 pct.	100 pct.
	830.000 - 1.630.000 kr.	25 pct.	75 pct.
	1.630.000 - 2.050.000 kr.	50 pct.	50 pct.
	2.050.000 kr. og derover	75 pct.	25 pct.

Antallet af voksensager, som økonomisk ligger over 2,0 mio. kr. årligt, er i kraftig vækst. Således er antallet steget fra 16 borgere i 2021 til 26 borgere i 2022. Denne tendens set ikke blot i Furesø, men ses i hele landet. Samme tendens ses på børneområdet, hvor der er en stigning i udgifter til både de 20 dyreste børn og de 5 dyreste børn. Aktuelt har vi 3 unge, der koster mellem 2,7 og 3,7 mio. årligt, ligesom vi har flere søskendeanbringelser.

Figur 2: Antal borgere på voksenområdet som koster mere end 2 mio. kr. årligt.

Fig A12: Antal borgere som koster mere end 2 mio. kr. - Myndighedsområdet

Udgiften til de dyre foranstaltninger modsvarer som beskrevet ovenfor delvist af en refusion for SDE.

Refusionen for SDE hjemtages som forskudsrefusion i løbet af året, hvorefter der ved årets afslutning laves en restafregning, hvor der på baggrund af de helt konkrete afholdte udgifter på specifikke cpr. numre foretages en større og meget detaljeret beregning. En del af hjemtagningen af refusionen er på den måde forsinket ift. de afholdte udgifter i sagerne på det specialiserede område.

Furesø kommune har, som det fremgår af nedenstående tabel 1, oplevet en stor stigning i refusionsindtægterne fra SDE fra 2020 til 2021 på hhv. børne- og voksenområdet. Den primære årsag hertil er, at der fra 2021 blev indført nye refusionsregler. Dertil kommer, at stigningen i antallet af særligt dyre sager er steget, hvilket også medfører øget refusion.

For 2021 er der hjemtaget 6,6 mio. kr. i restafregning vedr. SDE. Disse 6,6 mio. kr. tilføres på Budgetopfølgning I for 2022 det specialiserede voksenområde, for at imødegå det merforbrug som der ses på området, og som bl.a. er et resultat af et øget antal særligt dyre enkeltsager. Det forventede merforbrug på området vil herefter udgøre ca. 8,4 mio. kr.

Der forventes også at komme en øget refusionsindtægt i 2022 som følge af det stigende antal dyre sager, og som følge af ændrede refusionsregler for søskende hvor vi også mangler at indhente refusion vedr. 2021. Indtægterne vil indgå i den endelige restafregning for 2022, som tilgår kommunen i 2023.

Tabel 2: Resultat af Endelig restafregninger R2018-R2021 samt Opr. B2022 – fordelt på områder jf. den autoriserede kontoplan (i hele kr./løbende priser).

	R2018	R2019	R2020	R2021	Opr. B2022
Børn og unge med særlige behov	-1.419.735	-1.689.067	-2.817.583	-5.843.327	-2.642.999
Fælles (merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste)	-45.198	-116.588	-129.665	-24.752	-84.140
Voksne med særlige behov	-12.050.785	-12.585.499	-13.461.013	-25.286.022	-23.880.270
Ældre	-110	-28.876	-2.149	-288.166	0
Hovedtotal	-13.515.827	-14.420.031	-16.410.410	-31.442.266	-26.607.409

Kilde: Endelig restafregninger for R2018-R2021, ekskl. Berigtigelser vedr. tidligere regnskabsår.

Note: Stigningen fra 2020 til 2021 skyldes primært de ændrede refusionssatser. Således blev Budget 2021 forhøjet med ca. 10 mio. kr. alene som konsekvens af dette.